

BAZI SENDİKALARDA KANUNDIŞI DÜZENLEME

Aydınlık Gazetesi, 3 Mart 2014

Yıldırım Koç

Sendikaların genel kurulları ne zaman toplanır?

Sendikalara ilişkin ilk kanunumuz 1947 yılında kabul edilen 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri hakkında Kanundu. Bu Kanunda sendika genel kurullarının toplanma süresine ilişkin bir düzenleme yoktu.

Sendikalara ilişkin ikinci kanunumuz 1963 yılında kabul edilen 274 sayılı Sendikalar Kanunuydu. Bu Kanunun 25. maddesi şöyleydi: “Bu Kanuna göre kurulan mesleki teşekküller genel kurullarının ve şube kongrelerinin en geç iki yılda bir toplanması (...) mecburidir.”

274 sayılı Kanunda 1970 yılında 1317 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonrasında ilgili madde şu biçimi aldı: “Bu kanuna göre kurulan mesleki teşekküller genel kurullarının ve şube kongrelerinin en geç üç yılda bir toplanması (...) mecburidir.”

1983 yılında 2821 sayılı Sendikalar Kanunu kabul edildi. Bu Kanunun 12. maddesi şöyleydi: “Olağan genel kurul üç yılda bir toplanır. Tüzüklerde daha kısa bir sürede toplanma öngörülebilir.”

Kanunun bu maddesi 1995 yılında 4101 sayılı Kanunla şu biçimi aldı: “Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerde daha kısa bir sürede toplanma öngörülebilir.”

7 Kasım 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu da şu düzenlemeyi getirdi: “Madde12/2: Olağan genel kurul en geç dört yılda bir toplanır.”

Sendikalar da tüzüklerini 6356 sayılı Kanuna uygun hale getirdiler.

Genel Kurullar Kaç Yılda Bir Toplanır?

Sendikaların bir bölümünün tüzüklerinde, olağan genel kurulun dört yılda bir toplanacağı hükmü zaten vardı. Bu hüküm değiştirilmedi.

Tes-İş Sendikası'nın tüzüğünün 15. maddesinde, Türk Metal'in tüzüğünün 15. maddesinde, Toleyis'in tüzüğünün 15. maddesinde sendikanın olağan genel kurulunun dört yılda bir toplanacağı belirtilmektedir.

Ancak bildiğim kadarıyla Türkiye sendikacılık tarihinde ilk kez bir saçmalık gündeme geldi.

Bazı sendika yönetim kurulları, tüzüklerine sendika genel kurulunun “en geç dört yılda bir” toplanacağı biçiminde bir hüküm koydu.

Böyle bir düzenleme kanuna aykırıdır.

Sendika tüzüğünde genel kurulun kaç yılda bir yapılacağı açıkça belirtilmelidir. Genel kurulun kaç yılda bir yapılacağı tüzükte belirtilmez, “en geç dört yılda bir” gibi bir düzenlemeye gidilirse, kanun açıkça ihlal edilmiş olur. Böyle bir düzenlemeyle sendika yönetim kuruluna istediği zaman genel kurul toplama olanağı verilmiş olur ki; böyle bir uygulama kanunun ruhuna ve sendikaların uyması gereken demokratik işleyişe aykırıdır.

Kanundışı Düzenleme İptal Edilmelidir

Hangi sendikaların tüzüğünde böyle keyfi, anti-demokratik, kanundışı ve saçma bir düzenleme var?

Tarım-İş Sendikası'nın tüzüğünün 14. maddesi şöyledir: “Genel Kurul en geç 4 senede bir sendikanın merkezinin bulunduğu yerde, Yönetim Kurulunun tespit edeceği yer, gün ve saatte toplanır.”

Haber-İş Sendikası'nın tüzüğünün 14. maddesi şöyledir: “Genel Kurul en geç dört yılda bir sendikanın merkezinin bulunduğu yerde, Yönetim Kurulunun tespit edeceği yer, gün ve saatte toplanır.”

Koop-İş Sendikası'nın tüzüğünün 15. maddesindeki düzenleme şöyledir: “Sendika Olağan Genel Kurulu, Sendika Genel Merkezinin bulunduğu ilde, Genel Yönetim Kurulunun tespit edeceği yer, gün ve saatte en geç 4 (dört) yılda bir toplanır.”

Türkiye Maden-İş Sendikası'nın tüzüğünün 14. maddesinde bu konu şu biçimde düzenlenmiştir: “Genel Kurul, azami 4 yılda bir, Sendikanın Genel Merkezinin bulunduğu yerde, Sendika Yönetim Kurulunun tespit edeceği yer, gün ve saatte toplanır.”

Hava-İş Sendikası'nın tüzüğünün 14. maddesindeki düzenleme de şöyledir: “Genel Kurul en geç dört senede bir Sendikanın merkezinin bulunduğu yerde, Yönetim Kurulunun tespit edeceği yer, gün ve saatte toplanır.”